

Szovátai Hírmondó

Önkormányzati tájékoztató

XII. évf. 115. szám 2013. november

Élő láncsal figyelmeztettek

Jelképes volt a helyszínválasztás, az 1848-49-es szabadságharc székely hőse, az ágyúöntő Gábor Áron szülőfaluja és hősi halálának helyszíne, Bereck és Kőkös között, a Brassót Bákóval összekötő 11-es országút székelyföldi szakaszán, hiszen, ha békésebb eszközökkel is, de szintén szabadságharcot vív a székelység és az erdélyi magyarság ma is.

De nem csupán a hősi példa okán volt szerencsés a helyszínválasztás. Aki ott volt, láthatta, hogy az egysávosra szűkült úton nagyon sok olyan autó húzott el a menetelő székelyek mellett, amelynek – a számtáblájára írt megyejelezés szerint – az utasai a Kárpáton kívüliek voltak, így aztán az ötvennégy kilométeres útszakaszon legalább ők megtapasztalhatták, hogy létezik Székelyföld és léteznek székelyek, de azt is, hogy a román médiában csupán tizenötezer-

re becsült menetelők, bizony százezernél is többen voltak.

Aki nem volt vak, az láthatta, és aki nem hazug, az otthon, családjá és ismerősei körében bevallhatta, hogy mit látott. Így aztán nagyon sok Galac, Brassó illetve Vrancea megyei közösségbe más hír is eljuthatott, mint amivel a román hírtévéziók traktálták őket. Láthatták, hogy sokan voltunk ott, és fegyelmeztetn, de határozottan követeltük a jogainkat. Láthattak egy demonstrációt, amelyet még sosem, hacsak nem látták az 1990 február 10-i könyves-gyertyás felvonulásunkat. Akkor nem az esemény magasztosságát látták meg, hanem megrettentek tőle, s annak nyomán provokálták ki a fekete márciusként ismert történéseket. Reméljük, hiába uszítják őket nyíltan vagy burkoltan némely politikusok, egyházi méltóságok, belügy-

minisztériumi alkalmazottak, titkosszolgálatiak és a média, a románság tömegei ma már nem kaphatók arra, hogy elinduljanak „hazát védeni” Székelyföldre.

Több mint százezer ember alkotott élő láncot azon a vasárnapon a demonstrációt megszervező Székely Nemzeti Tanács és a hazai magyar politikai szervezetek hívására.

A résztvevők kiáltványban nyilvánították ki, hogy élni akarnak az önrendelkezés jogával, és e jog alapján az ország keretein belül követelik Székelyföld önkormányzását. A kiáltvány szövegét Izsák Balázs, az SZNT elnöke olvasta fel a menetelés rádióadásában. Ebben arra hívták fel a román kormány figyelmét, hogy a párbeszéd lebecsülése, a székelység akarátának mellőzése, a székely jelképek folyamatos üldözése nem fogja sem megtörni, sem elfárasztani a székely autonómiatörkévést.

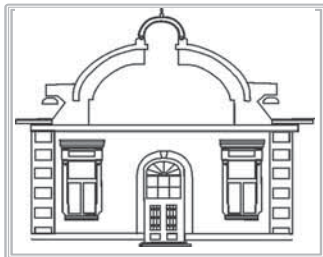
Ahogy...

Ahogy a ragadozó becserkészi a zsákmányt, magát álcázva, rejtekből közelíteni, ameddig csak lehet, megbújva, lapulva, némán osonva, észrevétlen lopakodva, a szemek csillogását is rejtve, a lélegzetet is visszafojtva, miközben minden ideg már pattanásig feszülő húr, minden izom összenyomott, ugrásra kész rugó, s a megfelelő pillanatot várva, hogy álcáját levesse, rejtekből kilépjen, immár lángoló szemekkel és ziháló tüdővel, akár ordítva is, ahogyan a száján kifér, feloldva minden feszülést, felpattanni és nekiszágulni a prédának.

Önfeledten, könnyed, laza mozdulattal eldobni, elszórni, elhinteni, vagy még annyit sem, egyszerűen kiejteni a kézből, nem nézve hová esik, nem is gondolva rá, hogy mi lesz vele, csak megszabadulni tőle.

Így szerzi meg mindazt, amire szüksége van, vagy amiről azt hiszi, hogy szüksége van rá, és így válik meg mindentől, amire már nincs. Így kezel éltől és élettelen. Barátot, szerelmet, társat az életben, mint elnyűésre vásárolt cipőt. Megszerzi, s majd egyszer, ha megunja, a legkisebb tétovázás nélkül eldobja. Nincsenek skrupulusai, és nincs bűntudata sem. Nem totójázik. Elméleteket sem gyárt, ha nem kérdezik. Ám, ha kell, egy szuszra elmondja, miként működik a világ, és kinek hol van a helye benne.

Molnos Ferenc

Szováta Város
Önkormányzatának
elérhetőségei:

Cím: 545500 Szováta,

Főút, 155 szám

Tel: 0265 – 570218

Fax: 0265 – 570524

E-mail: secretariat@primaria

Önkormányzati határozatok

58. sz. Határozat – Pro Urbe díj odaítéléséről dr. Tóth Józsefnek Budapest XIII. Kerület polgármesterének illetve Michl Józsefnek, Tata polgármesterének a testvérvárosi kapcsolatok építéséért;

59. sz. Határozat – a „We can shape the future – Lets make a difference – Velünk változhat a jövő” – című európai program futtatásához szükséges rendezvények jóváhagyásáról;

60. sz. Határozat – Szováta Várost, mint közigazgatási egységet támogató és képviselő, valamint jogi tanácsadási szolgáltatás megrendeléséről;

61. sz. Határozat: – felhatalmazás elfogadásáról Emilia Lucia Cătană részére, Szováta Város képviselőjére a Maros Megyei Fellebbviteli bíróság Közigazgatási és Adóügyi Semmitűszéke előtt, a 339/43/2013 sz. ügyirat kapcsán folyó eljárásban;

Városházi anyakönyvi adatok

Bejelentett újszülöttek: Bránda Milán (szülei: Bránda Emilian és Lázár Emese Andrea); Gozsi Dániel (szülei: Gozsi Csongor Ferenc és Lázár Katalin); Imre Kata Renáta (szülei: Imre István és Imre Katalin); Römischer Renato (szülei: Römischer Csaba és Römischer Anna Mária); Vas Zalán Botond (szülei: Vas Botond és Vas Magda); Arros Zsuzsanna (szülei: Arros Dénes és Arros Ágnes); Dezső Tamara (szülei: Dezső Mihály és Moga Emőke);

Isten éltesse Öket!

Házasságot kötöttek: Bokor Miklós (Petőfi Sándor lakónegyed) – Szabó Evelyn Éva (Csendes utca); Seprődi Zoltán (József Attila utca) – Iancu Monica (Bukarest);

Boldog házasságot!

Elhunytak: Halmágyi Juliánna (1928) – Fő út 204 szám; Orbán Erzsébet (1949) – Tavasz utca 36 szám; Vadász Piroska (1933) – Parajdi út 72 szám; Gagyai Adalbert (1929) – M. Eminescu lakónegyed K2/5 szám; Moldovai Gizella (1933) – Petőfi Sándor lakónegyed N1/6 szám; Páll József (1943) – Sómező utca 29 szám; Cozma Victor Ioan (1950) – Fő út 187 A4/1 szám; Sándor Margit (1927) – Május 1 utca 66 szám; Domokos József (1931) – Fülemüle utca 13 szám; Birta Dezső (1936) – Május 1 utca 5 szám;

Nyugodjanak békében!

A fürdőalapítóra emlékeztek

Sófalvi Illyés Lajos
Szováta-fürdő megalapítója
1839-1926

– ezzel a felirattal helyeztek kopjafát leszármazottai annak a férfinak az emlékére a székesi temetőben, aki az akkor még róla elnevezett sós-tó partjáról a jövőbe látott, hiszen megálmodott, majd megteremtett egy fürdőt, amely azóta is fejlődik, s már régen Európa-hírűvé vált.

Péter Ferenc polgármester is elhelyezte a szovátaiak nevében a kegyelet koszorúját Sófalvi Illyés Lajos nyugvóhelyén, elmondva, hogy az ő munkássága révén indult el fejlődési útján a kis hegyalji falu, Szováta, és válhatott később sokak által ismert és nagyon kedvelt fürdővárossá.

Szováta-n a róla elnevezett iskolában helyet kapó megemlékezésen tartott előadások révén is a Magyarországról érkezett utódai újabb történelmi ismereteket szereztek arról a Szovátaról, amelyen élt és az

emberről, aki jövőt tervezve épített. Szembesülhettek azzal, hogy mit jelent számmunkra annyi év után is dicső elődjük áldásos tevékenysége, és mint maradt meg Szováta-n Sófalvi Illyés Lajos emléke.

Az idősek köszöntése

Mikor e sorokat írom, még előtte vagyunk, mire viszont Önök olvashatják, már túl leszünk az önkormányzat által az idősek és nyugdíjasok számára szervezett ünnepségen, amelyre ezúttal a Mogyorósi szállóban került sor. A tava-

lyi helyszín, a Fenyves szálló Margaréta terme a felújítási munkálatok miatt egyelőre nem használható, így az ünnepség számára más helyszínt kellett keresni.

Az ünnepség része ismét az aranylakodalmasok, vagyis

az ötvenedik házassági évfordulójukat ebben az évben ünneplők köszöntése is.

Az idén tizenkét aranylakodalmas párt hívott meg az önkormányzat, de, sajnos, betegség miatt néhányan nem tudnak jelen lenni az ünnepségen.

Oraș Sovata

Str. Principală nr. 155

tel: 0265 570 218,

E-mail: office@primariasovata.ro

Hotărârile Consiliului Local

Hotărârea nr. 51 – cu privire la aprobarea trimiterii unor delegații oficiale în localitățile înfrățite și aprobarea cheltuielilor de deplasare;

Hotărârea nr. 52 – cu privire la aprobarea Raportului de evaluare a terenului intravilan, situat în Sovata, Str. Cireșului nr.2/A,

Hotărârea nr. 53 – cu privire la aprobarea Caietului de sarcini pentru vânzarea prin licitație publică a unui teren intravilan aparținând domeniului privat al Orașului Sovata;

Hotărârea nr. 54 – cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Clubului sportive Lacul Ursu;

Hotărârea nr. 55 – cu privire la reînnoirea Contractului de comodat al imobilului „Casa de cultură Domokos Kazmer”;

Hotărârea nr. 56 – cu privire la aprobarea Actului adițional la Contractul nr. 8982/2010 de delegare de gestiune a serviciului de transport public local de persoane prin curse regulate în orașul Sovata ;

Hotărârea nr. 57 – cu privire la aprobarea documentației topo-cada-

strală a terenului intravilan , situat în Sovata, Str. Vulturului f.n.

Hotărârea nr. 58 – cu privire la acordarea înaltei distincții “Pro Urbe Sovata” d-lui Dr. Toth Jozsef, primarul Sectorului XIII. Budapesta și d-lui Michl Jozsef, primarul orașului Tata, Ungaria

Hotărârea nr. 59 – cu privire la aprobarea organizării unor evenimente legate de realizarea participării la proiectul internațional ”We can shape the future - Lets make a difference”- Putem schimba viitorul – să facem diferență.

Hotărârea nr. 60 – cu privire la achiziționarea serviciilor juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare ale UAT Sovata, ale autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice locale ale orașului Sovata;

Hotărârea nr. 61 – cu privire la numirea dnei Emilia Lucia Cătană în calitate de mandatar al Consiliului Local al Orașului Sovata pentru a reprezenta Orașul Sovata fața instanței de contencios administrativ și fiscal, la Curtea de Apel Târgu Mureș, în Dosarul nr.339/43/2013

Despre impozitele și taxele locale pe anul 2013 (IX.)

CAP. XII. ALTE TAXE (II.)

Art.91. – Se stabilește chiria pentru sala spectacol a Centrului Cultural Domokos Kázmér pentru alte manifestări decât cele enumerate la art.90 în suma de 90 lei/oră

- Se stabilește chiria pentru sala de dans a Centrului Cultural Domokos Kázmér în sumă de 35 lei/oră.

Art.92. – Taxa pentru executare copii heliografice de pe planurile cadastrale sau de pe alte asemenea planuri deținute de Primaria Sovata se stabilește după cum urmează :

Planșa A4 la scara 1:10000 / 1:5000- 9 lei

Planșa A3 la scara 1:10000 / 1:5000 - 17 lei

Planșa A4 a scara 1:500 / 1:1000 - 25 lei

Planșa A3 la scara 1:500 / 1:1000 - 30 lei

În cazuri speciale pentru agentii economici sau altele, prețul se stabilește pe baza contractului încheiat între părți

Art.93. – Se stabilește taxa plăcuță înmatriculare, în suma de 12 lei.

Art.94. – Se stabilesc următoarele taxe pentru închirierea autovehiculelor proprietate Primăriei Orașului Sovata:

IFRON 63 lei/oră + contravaloarea motorinei la prețul din ziua închirierii

CILINDRU 70 lei/oră + contravaloarea motorinei la prețul din ziua închirierii

AUTOBASCULANTĂ 110 lei/4 ore + contravaloarea motorinei la prețul din ziua închirierii

BULDOEXCAVATOR 70 lei/ora + contravaloarea motorinei la prețul din ziua închirierii

Art.95. - Taxele de timbru pentru activitatea notarială, taxele judiciare și extrajudiciare de timbru, se stabilesc conform Hotărârii Guvernului privind aprobarea nivelurilor pentru valorile impozabile, impozitele și taxele locale

și alte taxe asimilate acestora, precum și amenzile care se indexează/ajustează/actualizează anual pe baza ratei inflației.

Art.96. – Se stabilesc taxele pentru ocuparea unor suprafețe de teren din domeniul public și privat, după cum urmează:

- taxa pentru ocuparea domeniului public cu garaje autorizate sau acceptate la 0,90 mp./lună

- taxa pentru ocuparea terenurilor din domeniului public sau privat cu construcții provizorii, tonete, tarabe, corturi sau construcții provizorii sezoniere de orice fel este de 14 lei/mp./lună sau fracțiune

- taxa pentru ocuparea terenului din domeniului public sau privat cu construcții de orice fel altele decât cele sezoniere
Zona A5 6 lei/mp./lună;
Zona B 5 lei/mp./lună; Zona C 4 lei/mp./lună; Zona D 2,5 lei/mp./lună

- taxa pentru folosirea terenurilor din domeniului public sau privat, pentru diferite activități, cu ocazia organizării de către Oraș Sovata a diferitelor manifestări artistice sau sportive este de 60 lei/mp/zi.

Art.97. - Se stabilește taxa de folosire a parcarii din str. Bradului nr.2 de către autobuze și microbuze după cum urmează

Microbuze:

1 oră – 12 lei;

3 ore – 22 lei;

6 ore – 33 lei;

1 zi – 55 lei;

1 săptămână – 220 lei;

1 lună – 115 lei/cursă/pt. intrare ieșire în/din parcare

Autobuze:

1 oră – 22 lei;

3 ore – 35 lei;

6 ore – 65 lei;

1 zi – 115 lei;

1 săptămână – 220 lei;

1 lună – 115 lei/cursă/pt. intrare ieșire în/din parcare;

Vadászat, vadász kultúra...

A vadászat korunk egyik legellentmondásosabb tevékenysége, kárhözhatják és dicsérik, mert egy veszélyforrás bizonyos állatokra, mások meg végveszélybe kerülnek a vadászok erőfeszítése nélkül. A konfliktust nem könnyű feloldani, hiszen a természet a vad számára élőhely, az ember számára pedig életfeltétel. Az át nem gondolt emberi beavatkozás a természetbe – legyen az a természeti erőforrások kiaknázása, túlzott iparosítás, nagyüzemi mezőgazdálkodás, de a meggondolatlan vadászat is – rövid távon és látszólag javíthatja az ember életfeltételeit, ám hosszú távon és valójában

nemcsak a vad, de saját élőhelyét is maradandóan sérti. S bár a legősibb emberi tevékenységek egyike, ezért is van szükség a vadászat szabályozására.

A vadászat az ember és a természet különleges kapcsolatát jelenti, amelyet együttesen alakítják és szabályozzák az ösztönök, a hagyományok és a törvények. Egyidejűleg szenvedély, sport, szakma és gazdasági tevékenység, melynek céljait, módszereit és kereteit a mindenkori politikai társadalmi és gazdasági viszonyok határozzák meg. A társadalom számára egyszerre kényszer és engedmény. A jog engedélyezi, az etika vitatkozik róla.

A szakma hangsúlyozza a természetért érzett felelősség valamint a hozzáértés és szaktudás elvét. Ismeri és betartja a természet- és környezetvédelmi előírásokat, törvényeket és rendeleteket. Óvja a védelem alatt álló állatokat és növényeket, sajátos eszközeivel – a vadállomány létszámának szabályozása, illetve tervezett szinten való tartása útján –, cselekvő módon részt vesz az erdők és más természeti értékek védelmében. Csupán egyedeket ejt el, de a fajokat védi. Részt vesz a vadállomány védelmében, etetésében, természeti

vadászok sokszínű és bonyolult kapcsolatrendszerének egészére kiterjed.

A kultúra egyik speciális megnyilvánulási formája is, melynek a vallási szertartások kialakulásában éppúgy szerepe volt, mint a művészetek létrejöttében. A vadászat ma is ezer szállal kötődik a zenéhez, az irodalomhoz és a képzőművészetekhez, mert egyrészt ihleti ezeket, másrészt folyamatosan a segítségüket kéri, hisz a vadászat végső soron az élet és a halál csodás misztériuma, ami a művészetek segítségével aligha lenne értelmezhető.

katasztrófák estén a veszélyeztetett egyedek mentésében.

A vadászat állati életék kioltásával jár, a vadászetika egyik legfontosabb alapelve mégis az állatok életének tisztelete, méltóságának elismerése.

Nincs itt ellentmondás? Némelyek azt kérdezik, az ember mi jogon avatkozik be a természet rendjébe, miért kellene a vadállományt neki szabályoznia, s azzal gazdálkodnia?

A vadászat egy sajátos életforma és önként vállalt felelősség, mely a vadász és a vad, a vadász és a természet, valamint a vadászok és a nem

Csak a természetért érzett általános felelősség alapjáról érdemes mindezt végiggondolni. És a természetszeretet ma aktivitást, cselekvő részvételt feltételez.

A vadászat sok évezredes története folyamán a gyakorlat szokássá, a szokás szertartássá, a szertartás erkölcsé nemesült.

A vadászat gyakorlata, a vadászat mint életforma, emberformáló tényező is. A puszkás embert a vadászati kultúra nemesíti vadásszá, és a nem vadászok tömegei számára is a vadászati kultúra teszi a vadászatot elfogadhatóvá.

Székelyföldi vadásztalálkozó Szovátán

Az előbbi oldalon vadászati etikaként megfogalmazott gondolatokat érintettem.

A III. Székelyföldi Vadásztalálkozó és Vadászati kiállítás jó alkalom arra, hogy minderről gondolkodjunk. A Maros-zék Közbirtokosság szovátai székhelyén, Iszulykában november 9-10-re szervezett két-napos rendezvény éppen arra szolgált, hogy felhívja a figyelmet az egyetemes és a magyar vadászati kultúra sokszínűségére, a vadász hagyományok ápolásának fontosságára, illetőleg a környezettudatos gondolkodás szükségességére, valamint hogy alkalmat nyújtson a természetért felelősséget

érző – vadászó és nem vadászó – látogatók találkozására.

A hívogató kürtszó, a vadászok védőszentje, Szent Hubertus tiszteletére celebrált mise bemutatása, az elejtett vad, a szarvasbika áldozat, az Intermezzo kórus, az abonyi vadászkürt együttes, a Maros Művészegyüttes, a Mezőhavas népi zenekar, a főzőverseny a vadászati kép-, fegyver- és trófeakiállítás, a vadászati eszközök vására, a céllövészet, vadászkutya-ismertető mind hozzájárultak, hogy feledhetetlen legyen ez a találkozó.

Szervező házigazdaként fel szólalt Péter Ferenc polgármester, a Maros-zék Közbir-

tokosság elnöke, a rendezvény fővédnökeként, dr. Kelemen Atilla parlamenti képviselő, majd Borbély László parlamenti képviselő, Verestóy Attila szenátor, Tamás Sándor, a Kovászna Megyei Tanács elnöke.

Péter Ferenc, Szovátai polgármestere, a főszervező-házigazda Maros-zéki Közbirtokosság elnöke, és Káli Zoltán, a szovátai vadásztársaság vezetője elismerő oklevelet, érmelet adott át azoknak, akik jelentős mértékben „hozzájárultak az évezredes vadász kultúra megőrzéséhez.” Elismerésben részesült:

a Védegylet elnökségi tagja, a Jász-Nagykun Megyei Vadászati Társulat elnöke köszöntötte a résztvevőket. A Védegylet nevében a szervezőknek elismerő oklevelet és Nimród érmelet – Péter Ferencnek aranyat, Káli Zoltánnak pedig bronzot – adott át.

A napot vadászbál zárta. Jó muzsika perdítette tánca a lábat, a konyhaművészet remekei büvölték el a vendégeket, baráti beszélgetések tették szebbé az estét.

A második napon még egy lehetőség nyílt megtekinteni a mindazt a gazdag felhozalt,

dr. Kelemen Atilla, Borbély László, Sárkány Árpád, Benedek Fülöp, Dimitrie Sturza herceg, Márton István (az első vadásznapi házigazdája), Gábor László (a második házigazdája), Borboly Csaba és Tamás Sándor, Hargita és Kovászna megyei tanácselnökök, a vadásztörvény módosításában játszott szerepéért Kelemen Márton korábbi miniszteri tanácsos, Nagy Dániel, Máthé Károly, Szabó Ilona.

Az Országos Magyar Vadászati Védegylet valamint Semjén Zsolt és Csányi Sándor nevében Benedek Fülöp,

amelyet a szervezők nem kis fáradtsággal erre az alkalomra összehoztak.

Megvolt hát a III. Székelyföldi Vadásztalálkozó.

A változatos és érdekes program, a nagyszámú résztvevő, a jó szervezés és a gyönyörű, napsütéses időjárás garantálták a rendezvény sikerét. Aki ott volt, nemcsak jól szórakozhatott, finom ízelet kóstolhatott, érdekes lát-nivalók közt bóklászhatott, de kívülállóként is valamit meg-érezhetett a vadászat rejtélyes világából és a vadásztársadalom erejéből. *molnos*

Pro Urbe-díj Michl József tatai polgármesternek

Tatával a testvérvárosi megállapodást 2002-ben Hetényi Tamás tatai és Péter Ferenc szovátai polgármester írta alá. Michl József tehát 2006-ban a polgármesteri tisztség átvételkor örökségképpen kapta meg a feladatot, hogy tatai részről fenntartsa, koordinálja és továbbfejlessze ezt a kapcsolatot, és ő hű maradt a megállapodás szövegéhez és szelleméhez. Az örökséget nemcsak megőrizte, de tovább is fejlesztette.

Abban a szerencsében volt részem, hogy immár jó néhány év óta magam is részese lehettem olyan programoknak, amelyeket a tatai önkormányzat szervezett, és úgy adódott, hogy némi rálátásom lehetett azokra a programokra is, amelyeknek magam nem voltam közvetlen résztvevője. Így megtapasztalhattam, hogy akár a generációk közti kapcsolatok építése, akár a fiatalok demokráciára nevelése, vagy a gyermekek jogairól, az iskolai erőszak felszámolásáról tartott konferenciák révén átadott ismeret, netán tehetség-gondozás, történelmi és helyismereti vetélkedés, sport, a nemzeti összetartozás erősítése volt a program célja – a teljesség igénye nélkül sorolom –, mindannyiszor a magas fokú szakmaiság, a körültekintő szervezés és a jó vendéglátás volt rá jellemző.

Túlzás lenne azt állítani, hogy ő írja a pályázatokat mindezen programokra, ő szervezi meg ezeket a tevékenységeket, de nem túlzás kijelenteni, hogy az ő szakmai igényessége, politikusi és emberi magatartása, elkötelezettsége a tatai önkormányzatban nemcsak kedvező körülményeket, jó hangulatot és biztos hátteret teremt kapcsolataink építéséhez, de generálja azt.

Ez év augusztus 20-án magam is részt vehettem azon az ünnepségen, amelynek keretében Axel Fischer, az Európa Díjak Albizottságának elnöke átadta Tata városának az Európa Díjat, amely tulajdonképpen az Európai Tanács egy négylépcsős kitüntetési rendszerének legmagasabb szintje – a Tata által 1999-ben elnyert Európai Diplomát, a 2000-ben neki ítelt Becsület Zászlót és a 2004-ben megkapott Becsület Plakettet követi –, amelyet Európa-szerte évente mindössze egy-két településnek ítélnek oda a nemzetközi kapcsolatok építéséért. A hivatalos közlemény így fogalmaz:

„Tata városa 9 testvérvárosával kiterjedt és változatos cserkapcsolati hálózatot hozott létre. A 2012-ben szervezett több mint 60 esemény számos olyan kulturális, sport és iskolai

cserét tett lehetővé, amelyek Tatát az európai eszme helyi szintű előmozdításának modelljévé teszik Magyarország számára.” Eddig az idézet. Magam még annyit teszek hozzá, hogy nem csupán Magyarország, mindenki számára, és különösen a mi számunkra, akik ezen kapcsolatok révén tanulhattunk és tapasztalatokat szerezhettünk.

Az Európa Díj az európai szellemiség jegyében végzett munkára, a sok szálon szövődő testvérvárosi kapcsolatok építésére hívja fel a figyelmet. Egy nívót jelöl. Örülünk neki, és egy kissé magunkénak is érezzük, mert részesei lehettünk annak az együttműködés-rendszernek, amelyet európai szinten elismernek.

Tudjuk, hogy nem csupán az európai eszme, de a nemzeti egyesítés eszméje is meghatározza a Michl József által vezetett tatai önkormányzat külkapcsolati munkáját. Programjain az elszakított nemzet-részek képviselőiként Szováta mellett a felvidéki Szógyén és a vajdasági Magyarokanizsa is jelen van. Mindkettő szintén testvértelepülés. Ezáltal nagyobb érdeklődéssel figyelünk Felvidékre és Vajdaságra, és e két földrajzi név hallatán előttünk hús-vér emberek jelennek meg,

November 9-én városunk önkormányzata Pro Urbe-díjat adott át Michl József tatai polgármesternek.

Michl Józsefet csaknem egy évtizede ismerem, s Tatán járva, mindannyiszor találkozom vele. És szívesen teszem, mert a rendezvények ceremóniáin is, a hivatalos fogadások keretében is, de városvezetői feladatai végzése közben is vagy országgyűlési képviselőként is ugyanazt az arcát mutatja, mint egy baráti beszélgetésen, és minden körülmények között sikerül megőriznie azt az egyszerűséget és közvetlenséget, amely belső békére utal, és csak a legnagyobbak sajátja.

Meggyőződhettem, hogy nem kinyilatkoztatásokban nemzetben gondolkodó Michl József, hanem tettei igazolják elkötelezettségét. Céltudatos és következetes ember, de céljai felé haladtában nem sodor el – oda sem figyelve, könyörtelenül – másokat, inkább az együttműködés útjait keresi. Velünk néhányat bizonyosan megtalált. molnos

akikkel a velük való találkozásokon úgy értünk szót, mintha csak egy szomszéd településről érkezettel beszélgetnénk, hiszen hasonló sorsot élünk, hasonló gondokkal és örömmel.

Egy programot most kiemelnek: a tehetség-gondozó művészeti tábor. Azért is, mert immár jónéhány év óta ismerem, ami azt is jelzi, hogy ez egy hosszú távra tervezett programja a tatai önkormányzatnak – a tizenegyedik táboron is túl vagyunk –, de azért is, mert a szépérvék fejlesztésén túl, ami már egy megbecsülendő hozadék, ma már jól látszik az ennel is fontosabb hatása, hiszen a szovátai résztvevők közül többeket befolyásolt művészeti iskolák vagy egyetem választására, egy művészi pályán való elindulásra. Szováta híres képzőművészeiről. E tábornak is szerepe van abban, hogy lesz itt utánpótlás az elkövetkező években is.

Mindez mögött Michl József politikusi és emberi magatartása található. Mi most a Pro Urbe-díjjal azt szeretnénk kifejezni, hogy nagyra értékeljük azt, és sokra tartjuk szerepét településeink kapcsolatának építésében, s így a mi épülésünkben is. Michl József Szovátát is építette.

Köszönjük ezt neki!

Pro Urbe-díj dr. Tóth József XIII. kerületi polgármesternek

November 16-án városunk önkormányzata Pro Urbe-díjat adott át dr. Tóth Józsefnek, Budapest XIII. Kerület polgármesterének.

Már az első találkozásunkkor egy nagy teljesítményekre képes, ugyanakkor szigorú, fegyelmezett, önmagával és másokkal szemben igényes ember benyomását keltette bennem. Így aztán meg sem lepett, hogy a négyévente sorra kerülő választások során dr. Tóth Józsefet kerületi polgármesterként az ott lakók rendre nagy fölényrel újraválasztották, s az előjelzések szerint, jó eséllyel készül a következő mandátumra is.

Vannak tervei és eszközöket is talál a megvalósításukra, tehát munkájában rendkívül eredményes, van mit tanulni tőle.

Szereti Szovátát, és érdeklődéssel követi fejlődését, megújulását. Településeink között olyan kapcsolódási lehetőségeket lát, amelyeket mindkét fél számára érdemes használni együttműködésünk továbbfejlesztésében. molnos

Budapest XIII. Kerületének önkormányzata és Szováta város önkormányzata tizenöt évvel ezelőtt kötelezte el magát, a két település testvérvárosi kapcsolata mellett az együttműködési szerződés 1998. április 16-i budapesti aláírásával, de a tényleges kapcsolat már két évvel korábban elkezdődött. Így elmondható, hogy tizennyolcadik évében van, tehát kezd nagykorúvá válni.

Már a kezdetekkor első mandátumos polgármesterként dr. Tóth József irányította a Budapest XIII. Kerület önkormányzatát. Most az ötödik mandátumát tölti, és mindvégig hű maradt városunkhoz. Pedig nem olyan egyszerű ez, mert a száztíz ezres lakosú fővárosi kerület és a tízezeres Szováta nincs azonos súlycsoportban. Bármelyik más testvértelepülés, akár az osztrák főváros, Bécs, Floridsdorf kerülete, vagy a lengyel főváros, Varsó, Ochota kerülete, de a horvátországi Eszék vagy a felvidéki Kassa-Délváros is jobban illik hozzá, mint a piciny Szováta. Így az-

tán esetükben egyenrangú felekről nehéz beszélni, hiszen a kerület lakóinak száma mintegy tízszerese városunk lakosságának, és az jelöl egy potenciált, amely az együttműködés legkülönbözőbb területein meghatározó lehet.

Valamiért mégis működik ez a kapcsolat, a nagyobb testvér és a kisebb testvér kapcsolata él. És bármennyire szerteágazóak lehetnek ezek, bármennyi ember számára válhatnak személyessé – ami tulajdonképpen a kapcsolatok fejlesztésének eszköze, de egyik célja is – nem lehet nem észrevenni, hogy mögötte ott található dr. Tóth József polgármester viszonyulása városunkhoz. Az ő hozzájáruló ragaszkodása nélkül tán létre sem jöhetett volna, de bizonyosan tartalommal nem telt volna meg ez a testvérvárosi kapcsolat, amely a szovátaiaknak olyan értékeket közvetít, amelyeket más úton nem könnyű elérni.

Gondolhatunk a sok év óta futó angol nyelvű tábor-programra, amelyen évről évre nagyszá-

mú szovátai gyerek vehet részt a Velencei-tó partján, hogy a kellemes nyaralás mellett elmélyítse ismereteit az angol nyelvben, de akár a pedagógusok szakmai konferenciáira, a XIII. kerületi Pedagógiai Napok keretében, amelyeken szintén nagyszámú szovátai pedagógus szerezhethet a korszerű oktatásról új és új ismereteket. Bevontak minket európai uniós programokba, például a civil szervezetek közötti kapcsolathálózat építésébe kulturális, szociális, környezetvédelmi stb témakörökben, de a Zöld Klub hálózat építésébe is. Kapcsolatba hoztak minket európai fővárosokkal. Valamennyi meghívásunknak eleget tettek, és részt vettek az általunk kezdeményezett programokban. Szovátai művészeknek teremtettek bemutatkozási lehetőséget a magyar fővárosban.

Nem sorolom fel az együttműködés valamennyi lépcsőfokát, de muszáj megemlítenem, hogy éppen a napokban hozták vissza egy Kusztos Endre

kiállítás képanyagát, amelyet a főváros egyik művelődési centrumában, a Radnóti Miklós Művelődési Központban szervezett ez év májusának végétől éppen a testvéri kapcsolatunk 15. évfordulója alkalmából a XIII. Kerület önkormányzata.

A Pro Urbe-díj odaítélésével a szovátai önkormányzat egyrészt fel akarja hívni a figyelmet a jó példára, a kitűnő teljesítményre, másrészt jelezni kívánja, hogy méltányolja a testvérvárosi kapcsolatainkban elért eredményekért tett erőfeszítéseket, és köszönetét fejezi ki dr. Tóth József XIII. kerületi polgármesternek azért az értékteremtő és közösségépítő munkáért, amely a XIII. Kerület részéről az ő támogatásával és irányításával értünk is történik.

Pro Urbe-díjat azon keveseknek szoktunk adni, akik városunk építésében jeleskedtek, akik kiemelkedő eredményekkel járultak hozzá anyagi, szellemi gyarapodásunkhoz.

Dr. Tóth József közéjük tartozik.

Miért találták fontosnak a székelyek nagy menetelésén részt venni?

Borbély Gyöngyvér:

– Rendkívül fontosnak tartottam, hogy itt legyek, hiszen öt unokám van. Ha semmi egyebet nem mondanék, csak azt, hogy öt unokám van, akiknek nem mindegy, hogyan élnek, milyen világban nőnek fel. Már ez nagyon fontos dolog. A másik, hogy nem verekedni hívtak, csak azt mondták, hogy jöjjünk, hogy lássák, vagyunk. Hát ez egy könnyű dolog ilyen szép időben. A harmadik: magyartanárként mentem nyugdíjba. Hát ha egy magyartanárnem vesz részt egy ilyenben, akkor kitől várhatjuk? És még sokat sorolhatnánk.

Dávid Katalin:

– Úgy érzem, minden magyarnak, székelynek itt a helye, egy közügyet képviselni, hogy minél több nemzetiség figyeljen fel arra, hogy igenis, mi itt vagyunk Székelyföldön, és bizonyos jogaink vannak, amiket be kellene tartani.

Deák Mihály:

– Miért vagyunk itt? Azért, hogy mutassuk meg magyarságunkat, székelységünket, és mutassuk meg, hogy zászlóval

jöttünk, nem mint a hodákiak, botokkal Marosvásárhelyre. Békésen, egyhangúan, együtt. És legyen meg az autonómia! Ezt kívánom! Csodálatos érzés itt lenni unokákkal, gyerekekkel, mindenkivel. Itt van a három gyerekünk, unokák. Nagyon csodálatos. Az idő is kedvező. Vállaltuk szívesen.

Deák Ágnes:

– Tiszteletadás őseink iránt, akik háborúban haltak annakidején fiatalon. Édesapám testvére is fiatalon valahol jeltelen sírban nyugszik. Kötelességemnek tartom, hogy megtegyük mi is ezt a lépést. Ők életüket áldozták, mi legalább jöjjünk, s ami a miénk, azt kérjük! Követeljük jogainkat! Nem a másét, csak a miénket.

Engi Albert:

– Napjainkban ezzel az új regionalizálással egy állami agresszió történik ellenünk. Éspedig Románia nem tartja be az aláírt egyezményeket, amelyeket az Európai Unióval kötött. Többek között azt se, hogy csak egyet említek, hogy az ország regionalizálása nem

történhet meg a kisebbségek kárára. Márpedig mindenki látja, hogy most pont a mi kárunkra akar történni. Ezért vagyunk itt, hogy tiltakozzunk, és nagyon-nagyon örvendek, hogy ennyi ember eljött és nem sajnált időt, fáradságot, és azt fejezi ki ittlétével,

hogy igen, együtt vagyunk és egyet akarunk, hogy Székelyföld önálló és autonóm legyen. Nem is szeretem ezt a szót, hogy autonóm, sokkal jobban szeretem az önrendelkező Székelyföld kifejezést, úgyhogy ezt használom.

Gondos Hajnal:

– Ha egy házasságban nem mennek a dolgok, akkor az ember különválasztja. És úgy gondolom, hogy ott, ahol nézeteltérések vannak, mint például a marosvásárhelyi orvosi egyetem kapcsán, akkor a megoldás, hogy senki ne bántsa a másikat, hogy legyen mindenkinek saját iskolája, saját egyeteme. Tehát az önrendelkező megoldást ad a székely embernek ahhoz, hogy

a problémái eltűnjenek, anélkül, hogy a többségi testvéreket bántanák. Tehát nincs szándékunkban senkinek ártani, csak kivívni a mi jogainkat.

György László:

– Nagyon fontosnak tartom, hogy itt legyünk mindnyájan, mert az autonómia mindnyájunk érdeke. És ezt fenn kell tartani és ki kell álljunk mellette!

Hegyi Mihály:

– Úgy érzem, hogy legalább ennyit én is tehetek az ügy érdekében. Őseink életüket adták, mi egy félórás gyaloglásra kellett vállalkozzunk. Sokkal többen lehattunk volna itt.

Kőszegi János:

– Én a magyar ügyért találtam fontosnak, Székelyföld autonómiájáért, hogy itt legyünk. Bárhová elmegyek, ha hívnak és egészségem van. Össze kell tartani, össze kell fogni, nem szabad ilyenkor félre húzni, pártok szerint, ide-oda. Mindnyájan, amikor hívnak, menjünk és mutassuk meg, hogy vagyunk, mert áldozat nélkül sohasem lesz húsvét! Előbb nagypéntek, csak azután van húsvét.

„Szent Mártonnak ünnepén, égő lámpást viszek én....”

„Szent Mártonnak ünnepén, égő lámpást viszek én....” – hangzott több kis óvodás gyerek, szülő, nagyszülő csengő hangjából, Szováta városunk kis utcáin 2013. november 15. esti óráiban.

Igen, eltelt egy újabb esztendő, eljött egy újabb nap, amikor Márton napot ünnepelhettünk óvodáinkban.

Számomra nagyon kedves ez a nap, ez a hét, hiszen nagyon jó lehetőséget látok abban, hogy ne csak a gyerekeket, hanem a szülőket is közelebb hozzuk egy kicsit egymáshoz, úgy csoporton, mint óvodákon belül is, hogy megismerkedhesenek egymással, beszélgesse- nek, kapcsolatokat ápoljanak, meghitt hangulatban, miközben Szent Márton legendáját is megismerik, felelevenítik.

Szent Márton ünnepén kis lámpásainkkal fényt vittünk városunkba, a szeretet fényével és a csengő énekszóval próbáltunk utcákat megvilágítani, elárasztani, az emberek közé juttatni a halvány fényt, ami a reményt is jelenti.

A lámpások nem megvásárolt kis mécsesek, hanem a szorgos kezű édesanyák lelkes munkájának eredményei voltak.

Ezúton szeretném megköszönni minden kedves anyu-

kának, hogy a mai rohanó világunkban, rövid kis idejükből feláldoztak néhány órát és eljöttek, hogy elkészíthessék gyerekeik lámpását.

Úgy érzem, hogy ez az este még jobban összekovácsolt bennünket, újabb kapcsolatok alakultak ki szülő-szülő között, a régieket viszont megerősítettük.

Ahhoz, hogy gyerekeink elfogadják egymást, barátságokat kössenek könnyedén egymással, főleg vegyes csoportokban, úgy érzem, hogy nekünk kell megtennünk az első lépést, hiszen gyerekeink minket utánoznak, példáznak és nekünk ezért tennünk kell. Meglátásom szerint ez az este sok szülőnek eredményesen és kellemesen telt, hiszen nem csak gyönyörű lámpások születtek kezük munkájából, hanem szépen szóló énekek is elárasztották a csoportokat, s közben gyerekeik szokásairól, játékaikról, tulajdonságai-

ról is mesélhettek egymásnak.

Számomra elmondhatatlanul jó érzés volt amikor elindultunk az óvodából és nem látszott más a sötét estében csupán csak a kis lámpások fénye és az angyali hangok hangja. Gyerek, anya, apa, nagyszülők, mondhatni mindenki kivétel nélkül Márton napi énekeket énekelt az utcán, mindaddig, amíg egy újabb csoport csengő hangját nem hallottuk.

Sok felnőtt szíve összeszorult, amikor látta, hogy kis aprósága mennyire örül, vagy mondhatnám csodálkozik, hogy mi fog itt történni, hiszen

több csoport találkozott városunk központjában, mindenki énekel és ének a gyertyalángok. Néhány közös ének elhangzása után a napközi otthon udvarára sétáltunk vissza, ahol égő tábortűz várt bennünket.

A kis lámpások fénye egyesült ebben a pillanatban és egy hatalmas fény

született belőle, amit mindenki szótlanul, néhány percig csodált. Míg a tűz melegített bennünket, minden gyereknek kis kalácsdarabkát tördeltünk, osztoztunk az egészből” amit a délelőtti folyamán együtt sütöttünk. Az ajándékozás, az adni akarás öröme nem csak ezekben a percekben élhették meg a gyerekek, hiszen egész hét folyamán kis csomagokat készíthettek otthon a szülőikkel, melybe mindenféle élelmiszer, de leginkább gyümölcs, zöldség került, melyet odaajándékoztunk péntek délben a Szent József Gyermekotthonban lakó gyerekeknek.

Egy pohár meleg tea és egy szelet zsíros kenyér mellett, melyet otthonról hoztak a gyerekek, újabb lehetőség adódott arra, hogy közösen egy nagy csapat, kis csoportokban barátságokat szüljön, kapcsolatokat ápoljon.

Köszönet minden szülőnek, lelkes munkájáért, segítőkészségéért, ezért a kellemes estéért, hiszen az ők hozzáállásuk nélkül nem jöhetett volna létre ez az este és csak velük együtt lehetünk az óvodában is egy „nagy család.”

Nagy Anita óvónő

Magunk alatt a fát (3)

Szeptemberi számunkban kezdődött sorozatunk, amelyben környezetünk rombolásának következményeire, életlehetőségeink gyors felszámolásának valóságára, a tragikus következményekkel járó éghajlati változások közelségére próbálom felhívni Önöket, de azt is számba vesszük, hogy milyen változásokra van

Mikor e sorokat írom, már este van, hűvös novemberi este. Az ég tompa-szürkén borul fölénk, és egyetlen fényforrás, bár egy apró csillag fénye sem rezdül rajta. Aki kint van, máris igyekszik minél hamarabb meleg otthonába hazajutni, amelyet betölt a mesterséges fény, s a vacsora után odaül számítógépe vagy a televízió képernyője elé, hogy megnézze, mit üzent neki a világ.

Úgy tűnik, jól el van napfény nélkül holnapig vagy akár annál sokkal hosszabb időre is.

Pedig a napfényel kezdődik minden. A Nap energiát sugároz a földre, amely egyik formából a másikba alakulva belekezd az élet, a halál, a megújulás végtelen körforgá-

sába. Ám az élet és halál végtelennek mondott körforgása egyáltalán nem az az ember számára. Nagyon is véges, és szomorú, ha ezt a véget magunk hozzuk közelebb.

Napfényből vagyunk. Minden élő, ami körülvesz azért létezhet, mert a növények elraktározták a napfény egy részét, s közvetlenül (növényevéssel) vagy közvetve (húsevéssel) az

állatok és az ember is ebből szerzi éltető táplálékát.

A növények a fotoszintézisnek nevezett eljárással raktározzák el a nap energiáját. Belélegzik a levegőből a szén-dioxidot és egy a napfény hatására létrejövő kémiai reakció során a szénatomot leválasztják a két oxigénatomról. A fölösleges oxigént ki-lelélegzik. A megmaradt

szenet pedig a víz hidrogénjével és oxigénjével vegyítve, különböző szénhidrátokként beépítik szerkezetükbe.

Amikor növényt – például fát – égetünk, a benne lévő szén visszafordítja a fotoszintézist, és az elraktározott napenergia felszabadul a tűz fényének és melegének formájában. A maradék hamu a növény által a földből felvett ásványi anyag,

szükség felfogásunkban, magatartásunkban, és milyen cselekvések vezethetnek az egyre közelebbi katasztrófa elkerüléséhez.

Tehát ökológiáról van szó, azaz egy világfelfogásról, amely a természet alkotó elemei közti összefüggéseket vizsgálja, azt, hogy valójában hol van a helyünk a minket is magába foglaló természetben. (mol)

házasítással növelni tudja a kérődző állatok számát, akkor az állatok által elfogyasztott növények révén több élő napfényhez jut.

Nagyjából ugyanebben az időben jött rá, hogy adott területen az ehetetlen növényeket ehető növényekre cserélheti, s ezzel megszületett a mezőgazdaság. A mezőgazdaság megjelenése és fejlődése gyors populációnövekedést eredményezett.

Az ezt követő néhány ezer éven belül azt is megtanulta, miként nyerhet ásványi érceket a földből, olvaszthat belőlük fémeket, s készíthet azokból szerszámokat, amelyek hatékonyabbá tették a mezőgazdasági tevékenységet.

De már rég igazi versenyfutásban volt az ember az élelemért. Ha megtanult hatékonyabban ételmezt szerezni, máris több éhes száj volt rá, mint amennyit be lehetett tömni.

Igazi mókuserék ez, s meg nem állt napjainkig. Ha évről évre minden korábbinál több ételmezt sikerül is termelni, sosem elég, mert annál nagyobb ütemben növekedik a világ lakosságának száma, és mindenki enni akar. (folytatjuk)

minden egyéb a levegőből származó gáz volt – szén, hidrogén és oxigén –, amely újra a levegőbe tér vissza.

Sem az állat, sem az ember nem képes közvetlenül napfényből, vízből és levegőből szöveteket alkotni. Erre csak a növények képesek. Az állatok és az ember csupán a növények illetve a növényevő állatok fogyasztásával juthatnak hozzá. Ezért aztán a fogyasztható növények és növényevő állatok száma meghatározó az ember számára, és alapvetően meghatározó az emberi populáció méretének alakulására.

Mintegy negyvenezer évvel ezelőtt jött rá az ember, hogy a számára fogyaszthatatlan növények kérődző állatok általi lelegeltetésével több húshoz juthat. Tehát, ha a legeltetéssel és a

Játékos tánc – táncos játék

November 3-6 között, a Szovátai Népi Játszóház szervezésében került sor, az „Ide nézz a figurára” néptánc szakképzésre, amelynek a Teiki Oktatási Központ adott otthont.

A rendezvény egy újabb szakasza volt annak a képzéssorozatnak, amelyet a Játszóház immár 3. éve szervez pedagógusoknak, népi hagyományok iránt érdeklődőknek.

Az előző évben felmerült igényekre válaszolva, az idei képzés néptánc alapismeretek elsajátítását, bővítését szolgálta, a résztvevő pedagógusokkal megismertette néhány erdélyi, dunántúli és moldvai néptáncot, néptánc alapszabályokat, gazdagítva az érdeklődőknek az adott mikro-tájra jellemző, gyermekfolklor-

hoz kötődő ismereteit, általános módszertani tapasztalatait.

A budapesti Hagyományok Házából meghívott néptánc szakoktatók, Tóth Ágnes és Kiss Zsolt élményszerű, gyermekközpontú, ugyanakkor mintaeértékű, magas színvonalú táncos foglalkozásai gazdagították a résztvevők ismereteit.

A szakképzés kiemelt fontosságát, érdekességét adta, hogy az oktatók nem száraz tánclelményeket, motívumokat tanítottak, hanem jól bevált módszertani tapasztalataikkal, „fogásaikkal”, játékos foglalkozásaikkal ismertették meg a különböző táncrendeket, a néptánc, népi gyermekjáték gyakorlati tanításának apró rejtelmeibe avatták be a pedagógusokat.

A négynapos képzés során megismerhettük a dunántúli ugrós tánc motívumait, lassú és friss csárdás elemeit, gyermekjátékokat, dunántúli ugrós tánc-hoz kapcsolódó népdalokat.

Moldvai körtáncokat, táncmotívumokat ismerhettünk meg, amelyeknek egyszerű mozgáskincse, a játékos átadási módszer révén alkalmasak a gyerekekkel történő táncos foglalkozások, táncos mozgás bevezetéséhez.

Az erdélyi táncrendek közül a felcsíki táncra esett a hangsúly, így tanultunk felcsíki lán- és körtáncokat, lassú és gyors csárdást.

Mivel úgy gondoljuk, hogy a táncoktatásban meghatározó szerepe van az élő zenének, fontosnak tartottuk a képzés foglalkozásaiba tapasztalt népzene-szeket is bevonni. Az élő zene által sikerült a tevékenységeket még hangulatosabbá, vonzóbbá varázsolni, hatékonyabbá tenni.

A képzés során a táncos-játékos tapasztalataink mellett gazdagodtak táncfolklorisztikai ismereteink, valamint a néptáncokat, népi gyermekjátékokat összekapcsoltuk a különböző jeles napok és ünnepi szokásokkal, néphagyományokkal. Az esti táncban, ahová a Játszóházat látogató gyerekek is elkíváncsiskodtak, elismerteltük

az adott napon tanult tánclelményeket, táncmotívumokat, élesen tapasztaltuk meg, hogy a táncok játékos bevezetése valódi élmény a gyerekek számára. A táncból nem hiányozhatott a hagyományos mesemondás sem, minden este élő szóval elmondott népmesét hallgathattunk kicsik-nagyok közösen.

A továbbközvetítő záró beszélgetés alkalmával elmondott vélemények egyöntetűen kifejezték annak fontosságát, hogy a gyerekek mindennapjaiba szükséges bevinni a hagyományörzést, néptáncot, népi kultúrát, még akkor is, ha néha úgy tűnik, szélmalom harcot vívunk. Hiszen a ma gyermekének, sajnos nagyon sok esetben nem adott az a hagyományos közeg, ahol önkéntelenül belemenne a népi kultúrába, megtanulja nagyszüleinek még féltve őrzött népdalait, népmeséit, ellesheti a néptánc apró fortélyait.

A szakképzés sikeres megszerzése nem lett volna lehetséges a Nemzeti Kulturális Alap, valamint az RMDSZ és Communitas Alap támogatása nélkül. Ez úton mondunk köszönetet a támogatásért.

Kiss Enikő

Halloween party

A Szovátai Ifjúsági Szervezet október utolsó péntekén megyei nagyságú ünnepséget szervezett, közel negyven fiatalnak. Meghívottaink közt voltak más települések ifjúsági szervezetei. Így köszönthettük a Balavásári Ifjúsági Szervezetet (BISZE), a Nyárádszeredai Ifjúsági Szervezetet (NYISZ). A Fiatal Erdőszentgyörgyiek Tanácsa (FIESZTA) és a Gyulakuta Ifjúsági Közössége (GYIK) is meghívást kaptak. Külön vendégként a Sóvidék-Hegyalja helyi akciócsoport tagjai Parajdról tiszteletet meg jelenlétükkel.

A találkozó legfőbb célja az volt, hogy egymást meg-

ismerjük, beszélgessünk és sokat, sokat tanuljunk egymástól. Az elvárások jól teljesültek, mert az ifjúsági szervezetek tagjai elmondták, hogy milyen programokat szerveznek, illetve hogy milyen síkon gondolkodnak, vagy éppen mi a következő tervük. Többek közt rávilágítottak arra, hogy ők a legtöbb programot tavasz-ősz ciklusban szervezik, ezzel ellentétben a házigazdák (SZISZ) az ősztavaszi időpontot választják. Biztosan helyi sajátosság, ami egy természetes folyamat.

Hogy miért éppen Halloween? Azért, mert már rég akartunk

találkozni más hasonló szervezetekkel, így ez volt a legközelebbi időpont és jellegzetes alkalom, amely megfelelőnek ígérkezett. Bár a szervezés is azt mutatja, hogy minden kivételhez vezető. Kell egy jó csapat, egy kis ötlet és

mindjárt megyei szintű rendezvényt tudunk összekovácsolni.

Nagy László

Sófalvi Illyés Lajos a modern Szóvátafürdő megalapítója

Sófalvi Illyés Lajos egész életpályájára meghatározóak voltak a marosvásárhelyi Református Kollégiumban eltöltött évek. Belsőleges, szinte baráti viszonyban volt Bolyai Farkassal. A tudós tanártól szerzett matematikai ismeretek tették lehetővé számára a közgazdasági diploma megszerzését. Közgazdászként, a siker biztos tudatában fogott élete nagy vállalkozásához, a fürdőalapításhoz. Ősi iskolájáról a sikeres életpálya csúcán sem feledkezett meg. Írásainak, könyveinek kéziratait a Kollégium könyvtárának adományozta. Végrendeletében jelentős összegekkel egészítette ki édesanyjának a neves tanintézmény javára tett alapítványát.

A szóvátai Medve-tó a világ egyetlen természetes tava, melynek születési idejét szinte percnyi pontossággal ismerjük. 1875. május 27-én délelőtt 11 órakor kezdődött el kialakulásának folyamata, egy felhőszakadás okozta víznyelő elzáródással. Létrejötté után közel másfél évtizedig senki sem tulajdonított különösebb jelentőséget az évről évre egyre forróbbá váló csodátónak. Sófalvi Illyés Lajos volt az első, aki felismerte az új tóban rejlő gazdasági lehetőségeket és megalapította a Medvetóra épülő Felső-Szóvata fürdőt. A helioterikus csodató pár év alatt Magyarország legnépszerűbb és Európa egyik legismertebb fürdőhelyévé tette Szóvátát.

Az Illyés család nevével a Sóvidék udvarhelyszéki településeire vonatkozó oklevelekben és a katonai összeírásokban találkozunk. Báthori Zsigmond fejedelem 1584. március 6-án kiadott oklevelében Sófalvi Illyes Bálint deákot utódaival együtt megnevesíti és címert adományoz a családnak. 1585. január 23-án kelt oklevelében Sófalván és Pálfalván adományoz birtokot Illési Bálintnak, Jánosnak és Máténak. A sófalvi birtokhoz kúria is tartozott. Nemesi címerük is a hadban tanúsított bátorságukat jelképezi, mivel a címerkép „kék pajzsban növekvő medve, előtte magyar viték jobbában karddal”. Egy 1590. augusztus 31-i törvény-

kezési jegyzőkönyvben az executornak (végrehajtónak) kijelölt férfiak között említik Illyes Mathe de Soffalua nevét. Az 1627-es összeírásban Sófalva egyetlen nemes családjaként lustrált Illjes Mathe.

Sófalvi Illyés Gerzson neje, Vajda Mária, gróf Bercsenyi Imre testvérenek, Zsófiának a leszármazottjaként örökölte a már elzálogosított Bercsenyi birtokot, amit János fiúk váltott vissza. A Bercsenyi birtok tulajdonosaiként költözött a család a Marosvásárhely melletti Székesre. János fiának: Sófalvi Illyés István táblabírónak (1811–1892) és nejének, Sombory Amáliának (1816–1870) öt fiúgyermek született.

Lajos, a későbbi fürdőalapító 1839. szeptember 25-én született Székesen. Elemi iskoláit (1845–1848) és kollégiumi tanulmányait Erdély egyik legnevesebb iskolájában, a marosvásárhelyi Református Kollégiumban végezte. 1852 és 1854 között a segesvári szász gimnáziumban tökéletesíti német tudását, majd visszatér a marosvásárhelyi kollégiumba. Ott virrasztott a nagy matematikus, Bolyai Farkas halálos ágyánál, ki delíriumban a világhírű Gauss-al vitakozott.

Braum Irmával kötött házasságából hét gyermek származott: Margit (1871), Klára (1873), Ilona (1874), Tibor (1876), Mária (1877), Andor (1879) és István (1892).

Szóvata „híres hasznú” gyógyvizeinek első írásos említése 1715-ből maradt ránk id. Halmágyi István naplójában. Legelső fürdőjének, a Gérának, az alapítója egy jó módú szóvátai gazdaember, Veress József volt. 1862-re már elkészült az első kiépített fürdőmedence, majd Veress 1872-ig felépíti kis fürdőtelepét. Az Alsó Telep öt ötszobás nyaralóházából és egy vendéglőből állott. A vendéglő verandáján helyezték el a fürdőalapító tiszteletére avatott bronz emléktáblát az 1878-as idény fürdővendégei. A Géra fürdő ismertté tette Szóvata nevét, a fürdő leírása rendszeresen bekerült a Magyarország fürdőit ismertető évkönyvekbe,

viszont a kis és kezdetleges telep vonzásköre alig terjedt túl Marosszék határain. Az Európa-hírű fürdőváros születése egy másik tónak és egy másik vállalkozónak köszönheti létét.

Kutatásaink szerint az elmúlt évszázadokban többször is képződött helioterikus (naptól melegedő) óriástó, ponor (víznyelő) elzáródással, a mai Medve-tó helyén lévő karsztmezőn (poljén). Viszont ezek a tavak nem voltak örökéletűek. A ponor kidugulásával a tó vize lezúdult a Sóárokba. Az első helioterikus tóra vonatkozó adat 1710-ből maradt ránk. A korabeli leírás szerint az akkori Medve patak „önön vizét elzárva tóvá alakult”. A Medve-tó helioterikus elődei Horka-, és Jordán-tó néven maradtak fenn a korabeli leírásokban. A Medve-tó helioterikus elődje melyre, mint gyermekkorra kedves fürdőhelyére, oly szívesen emlékszik vissza Orbán Balázs monumentális művében, 1851 őszén vagy 1852 tavaszán pusztult el. A Jordán-tó helyét pár év múlva dúsfüvű rét borította, melyet a helybeliek Fórika kaszálójának neveztek. A réten a Körös-Toplica pataka folyt keresztül, a rét közepén egy hatalmas ponor tátongott, elnyelve a patakocskát. A patak vizétől táplált karsztforrás a Sötétó déli részén bukkant újból elő, immár tömény sósvíz formájában, annyira sóssá téve a Szóvata vizét, hogy azt a szóvátai asszonyok sózás nélkül használhatták főzésre.

1875. május 27-én, Úrnapján, két sóór, Kiss Sándor és Simon András a szénát gyűjtötték össze a poljén. Délelőtt 11 órakor hatalmas zápor keletkezett. A víz felkapta az összegyűjtött szénát, bevitte a ponorba eldugva azt. A ponor eldugulásával kezdetét vette a Medve-tó kialakulási folyamata. Az új tó mohón oldotta fel a környező sósziklákat, közöttük azt is, mely elválasztotta az Aranybánya patakának medrét a poljéjtól. 1879-ben hatalmas robajjal, kisebb földrengést előidézve zuhant a sószikla a mély-

be. Kezdetben az új tó édesvízű volt, partját zöld nádas borította. A Medve-tóról születése után szinte csak a Sóhegyet naponta bejáró sóórok tudtak. Ők is csak „ötödik számú tó”-ként emlegették a fokozatosan sóssá és perzselően meleggé váló tóóriást. Viszont a meredek sósziklák övezte tóhoz már senki sem volt bolond leereszkedni.

Sófalvi Illyés Lajos sóvidéki birtokügyeinek rendezésekor többször is megfordult Szóvátán. Elsőként ereszkedett le a meredek oldalon, a Medve-tóhoz és fedezte fel annak csodálatos melegségét. A negyvenes éveiben járó, tette kész, minden új iránt fogékony vállalkozó először maga próbált magyarázatot találni a tó csodálatos felmelegedésének okára. Vizsgálódásaiban hamarosan egy segítője is akadt: maga László Polikárp, a mikházi ferences kolostor házfőnöke csatlakozott a meredek sósziklákra mászkáló, meleg forrást kereső, a Géra-fürdő vendégei által „bolondnak” nevezett kutatóhoz. Sófalvi Illyés Lajos kitűnő gazdasági szakemberként hamar rájött, hogy Szóvata-fürdő jövője a Medve-tóban rejlik. Legelső lépésként fölvasárolja a tó körüli területeket, majd 1894-ben két kis fürdővillát épít a tó közelében. A mikházi ferencesek a mai Szóvata szálló melletti kintin helyén építették fel kis kápolnájukat és barátházukat 1896-ban.

1895-1896 között építi, harmadik, kosárdombi villáját, így ez egyike volt Felső-Szóvátafürdő legelső villáinak. Alsó szomszédja, Szóvátafürdő egyik legszebb, (a kommunizmus éveitől protokollvillaként használt) Solymosi báró-villa volt.

A kosárdombi villát később dr. Bernády György, Marosvásárhely legendás híru polgármestere vásárolja meg. Nem ismerjük a vásárlás pontos dátumát. Szóvátafürdő 1908-ban rajzolt, s az 1909-es szezonra kiadott térképén még Illyés villa néven szerepel. Csábítónak tűnik az a feltételezés, hogy a villa vásárlása Bernády vásárhelyi gyógyszerárának eladása után, a kapott pénz-

összeg egy részének befektetéséért történhetett. Őt szobájával és felszerelt konyhájával a villa egyike volt a fürdőtelep legszebb nyaralójának.

A politikus Bernádynak nem igen jutott ideje Szovátára, viszont ügyesen kihasználta a Vásárhelytől alig 42 km-re levő, országos hírű csodató közelségét. A város nevesebb vendégeit kikocskázta szovátai fürdőlátogatásra. Ady Endre, Szovátán töltött párnapos látogatása bekerült az irodalomtörténetbe is. Ellenében a köztudattal, Bernády nem utazott Adyékkel Medvetőt látni, csupán főispáni fogatát és kosárdombi villáját bocsátotta a költő és barátai rendelkezésére.

Nem sokat koptatta, Vásárhely örökmozgó polgármestere új nyaralója küszöbét. Polgármestersége éve alatt egyszer sem vette ki szabadságát! Kihaszíratlan villáját eladja Bürger Albertnek, Marosvásárhely leggazdagabb polgárának. A nyaraló, Bürger villa néven szerepel a fürdőtelep 1930-as térképén. Bürger Albert halála után, özvegye Tischler Juliánna eladja a villát Ruhig Zoltánnak és Pálnak, így az épület Ruhig villa néven jelenik meg a fürdőtelep 1941-es térképén. Mai térképeken a 46. sz. „Ciresel”-villa néven szerepel.

A tó körüli területet tulajdonosaként Illyés Lajos fürdőengedélyt szerez, legelőször családja számára, majd megindította a törvényes eljárást a Medvetónak nyilvános fürdővé való nyilvánításáért. Közben tovább folytatta kutatásait a tó csodató felmelegedésnek magyarázatára. A víz összetételében vélte meglelni a forráság titkát. 1897-ben vízmintákat küldött a budapesti Földtani Társulathoz. A vízminták és főleg a meleg csodatóról szóló beszámoló hamarosan Szovátára terelte a magyar tudományos világ figyelmét.

Szovátá első illusztris vendége Lengyel Béla (1844–1913) egyetemi tanár, vegyész volt, ki a magyar ásványvizek elemzőjeként és a kitűnő magyar búzafajták első vizsgálójaként szerzett hírnevet a tudományos világban. 1897 őszét tölti Szovátán. A

felmelegedésre nem talált magyarázatot, víz alatti hőforrásokra gyanakodott a Szovátáról szóló beszámolójában. Sikertelensége ellenére neve mégis örökre bekerült Szovátá-fürdő történetébe. Az akkor még élő szemtanúkat megszólaltatva, sikerült jegyzőkönyvben rögzítenie a Medvetó születésének eseményeit. A jegyzőkönyvek alapján sikerült tisztáznom 1995-ben a Medvetó pontos születésnapját. Telegdi Roth Lajos geológus 1898 őszén vizsgálódik Szovátán. A vízben lejátszó oxidációs folyamatokban véli felismerést és akadémiái tagságot hoztak Kalecsinszkynek. A heliotermiáról szóló cikkek, a csodató rejtélye egyre több vendéget vonz Szovátára.

Sófalvi Illyés Lajos eközben tovább építi-szépíti fürdőjét. A kor követelményeinek megfelelő kezelőrészt épít a tó partjára. Fölötte magaslott az igazgatóság impozáns épülete. A tó körül sétányokat épít, pihenőpadokkal. 1900-ban jegyzik be hivatalosan a Felső Telepet, a Géra fürdő legfőbb vetélytársát. Ez a verseny sajnos nagyon egyoldalú volt. Az 1889-ben elhunyt Veress József végrendeletében fürdőtelepét a református egyházra hagyta. Családja pert per után indítva próbálta semmissé tenni a végrendeletet. A hosszú pereskedés alatt az Alsó fürdőtelep tönkrement. Sófalvi Illyés Lajos 1902-ben megvásárolta a Géra református egyháztól, létrehozva az egységes Szovátá fürdőt.

Ezzel kezdetét veszi helységünk páratlan ütemű fejlődése, amellyel a névtelen kis havasalji favágó településből Erdély egyik népszerű fürdővárosa születik. 1904-re készült el a fürdő felé vezető megyei út. 1908-ban fognak hozzá a víztelep építéséhez. A munkálatok költségeihez Illyés Lajos 2000 koronával járult hozzá. Az első világháború megelőző évekre Szovátá Magyarország egyik neves

fürdőtelepévé válik. Itt nyaral mindenki, ki számít az ország gazdasági, politikai, művészeti életében. Jászai Mari, a legnagyobb magyar tragika, a pesti színészekkel tartott előadásai jövedelméből kiépíti a Mária forrást. A fürdőt nyaranta felkereső írók, költők egy lapot is kiadtak „Szovátá és vidéke” címmel.

A fürdő első fénykorának a világháború vetett véget. A háború hírére kiürült a fürdő. 1916 őszén, a Szovátá fölötti Bekecs-tető körüli súlyos csaták előtt és után, a fürdőtelepre beszállásolt katonák okozta tüzekben elpusztul az Illyés Lajos tulajdonát képező épületegyüttes: a tó fölötti Fürdőház és szálloda, a Fővárosi étterem és cukrászda.

Az első világháború okozta súlyos károk mellett Szovátá-fürdőre még egy új teher nehezedett 1918 után. A magyar nemzetiségűeknek a közigazgatásból és általában az állami állásokból való eltávolításával párhuzamosan az új hatalom csökkenteni próbálta az erdélyi magyarság gazdasági erejét is. Sófalvi Illyés Lajos idejében felismerte, hogy a megváltozott körülmények között nem tudja újjáfejleszteni lepusztult fürdőjét, és ügyes üzleti húzással, még a kisajátítások előtt, 1925-ben eladja azt. A fürdőt, az Agrárbank felügyelete mellett, főleg a Nemzeti Parasztpárt jeles képviselői vásárolják meg, létrehozva a Szovátai Fürdővállalat Résztvénytársaságot.

Sófalvi Illyés Lajos nem feledkezik meg ősi iskolájáról sem. 1925. június 25-én, Szovátán kelt levelében értesíti a vándiák-találkozó résztvevőit az édesanyja által létesített iskolai alapítvány-nyak újabb tízezer lejjel való gyarapításáról. Ugyanakkor

három írást hagyományoz a kollégium könyvtárának: „Vasutat és ipart Székelyföldnek”, „A királyi Árvaszékek”, „Szovátafürdő alapításának leírása” címmel.

Nyolcvanhét éves korában, 1926. február 2-án hunyt el a modern Szovátafürdő megalapítója. Haláláról a „Székely napló” 1926. február 4-i, csütörtöki száma emlékezik meg: „Vidéki régi magyar úri társadalmunk mentorának halálhírét vesszük. Temetése pénteken lesz Székesen.”

Fürdőépítő munkáját gyermekei folytatták. Sófalvi Illyés Tibor 1926-ban felépíti az akkori Szovátá-fürdő legmodernebb szállodáját, a Tivoli szállót. A legmagasabb igényeket is kielégítő szállodát a két háború között a „királyok szállodájaként” emlegették. Vendégei között találjuk a román királyi családon kívül a görög és az angol királyi családok tagjait is. Sófalvi Illyés Klárát „Clarissza néni” ismerték a szovátaiak. Illyés Tiborral együtt, mint villatulajdonosok, alapítói voltak „A szovátai villatulajdonosok szövetségének”. Sokat tett a Fürdőtelep parkjainak, sétányainak rendbetételéért, szépítéséért. Illyés István 1926-ban vette nőül Éltető Katalint. Az Éltető család fakitermelő tevékenysége a Felső Marosmente legnagyobb faipari vállalkozása volt. Az Éltető faüzemek Szovátán egy új helységré, Alsó-Szakadát megjelenését is eredményezték.

Sófalvi Illyés Lajos sírját hiába keressük a székesi temető feletti, évszázados fák árnyában meghúzódó sírkertben. A kommunista diktatúra nagyjainak még az emlékét sem kímélte. Neve itt Szovátán is lassan feledésbe merült. A kommunizmus éveiben még említeni sem volt szabad városunk nagyjait. 17 évvel a rendszerváltás után vált lehetővé, hogy iskoláinkat azokról nevezhessük el, akik a legtöbbet tettek költségünkért. Így vette fel a középiskola Erdély egyik legnagyobb püspökének, a szovátai születésű Damokos Kázmérnak a nevét, és nevezték el a hajdani Telepi Iskola utódját a fürdőalapító Sófalvi Illyés Lajosról.

Józsa András

Kopjafa a városalapítónak

A szovátai Medve-tó a világ egyetlen természetes tava, melynek születési idejét szinte percnyi pontossággal ismerjük. 1875 május 27-én délelőtt 11 órakor kezdődött a kialakulási folyamata, egy felhőszakadás okozta víznyelőlzárdással. Születése után közel másfél évtizedig senki sem tulajdonított különösebb jelentőséget az évről évre egyre forróbbá váló csodatónak. Sófalvi Illyés Lajos volt az első, aki felismerte az új tóban rejlő gazdasági lehetőségeket és megalapította a Medve-tóra épülő Felső-Szováta fürdőt. A helioterikus csodató pár év alatt Magyarország legnépszerűbb és Európa egyik legismertebb fürdőhelyévé tette Szovátát. Az általa felépített Felső-Szovátafürdő a két háború között Románia legismertebb üdülőhelyének számított. A Sófalvi Illyés Lajos által létrehozott neves fürdőjének köszönhetően indult el Szováta a várossá váló fejlődés útján.

Nem sokáig örülhetett S. Illyés Lajos Európa híru fürdőjének. A Nagy Háborút követő években a magyar és zsidó vállalkozókra nehezedő hatalmas nyomás éveiben nem tudta felújítani a háborús károkat szenvedett fürdőjét, kénytelen eladni azt az új hatalom kép-

viselőinek. Élete utolsó éveit a székesi kuriában töltötte. 1926 február 5-én temetik el Székesen, az évszázados gesztenyefák árnyékába, a Bercsenyi és Illyés ősök kis temetőkertjébe. A kommunista hatalomátvétel után családja is kénytelen elköltözni az ősi udvarházból, szétszóródva a nagyvilágba. Emléke az általa várossá tett Szovátán is lassan feledésbe merült. Fél évszázadon át említeni sem volt szabad nagyjaink neveit. A kis temetőkertet, a fürdőalapító jeltelen, gondozatlan sírját is áthatolhatatlan sűrű bozót lepte el.

A kopjafaállítás története pontosan egy évvel ezelőtt kezdődött. Átyin Andrea Kata a *Barangoló* című tévésorozat szerkesztőnöje és Ábrahám Szilárd operatőr, Halottak napja előtt felkeresve a Sóvidék, legjelentősebb személyiségeinek sírjait, eljutottak Székesre is, gyertyát gyújtva a fürdőalapító bozóttal benőtt nyughelyén. A nyár folyamán Sófalvi Illyés Lajos Magyarországon élő leszármazottai, dédunokák, ükunokák, szépunokák: a Szabó család, meglátogatták Szovátát és itt alkalmuk volt a Székesen készült kisfilmet megtekinteni. Ekkor jött az elhatározás: kopjafát állítanak

a fürdőalapító mindaddig jeltelen sírhantján.

A kopjafa elkészítésével a Szovátán élő Vass Sándor faragóművészt bízták meg. A jeles alkotó nemcsak az esztétikailag kifogásolhatatlan csodaszép, munkáiról nevezetes. Kikutatta az ősi székely kopjafák szimbólumainak jelentéseit, melyek alapján a régi időkben, többet meg lehetett tudni az elhunytól mint egy mohos sírkő elmosódott betűiből. (Sajnos a mai kopjafafaragók közül csak kevesen ismerik ezt az ősi jelvilágot. Pl. Tamási Áron sírján is egy református női kopjafája áll!) Vass Sándor igen kitett magáért a jeles ember emlékoszlopának elkészítésénél. A három méter magas kopjafa tetején a gömb és a kehely jelzi, hogy református férfi sírja előtt állunk. Fentről lefelé olvasva

cementet és tartálynyi vizet a Székes fölötti hegyélen levő temetőkertbe?

A segítség a legnagyobb székely közbirtok, a hajdani Ósmarosszék havasbirtokossága utódjától a szovátai Maros Közbirtokosságtól és Birtók György hasvasgazda részéről jött, ki azzal (is) vált régióink egyik legismertebb, legnépszerűbb személyiségévé, hogy a román jogtörténetben páratlan módon, a közbirtoknak a 127 székely település ősi tulajdonjogába való visszaszerzésénél, még a bírósági végrehajtót is beperelte!

Birtók Györgynek és kemény munkához szokott csapatának – kiegészülve a hozzájuk csatlakozó Kali Csaba székesi egyházközséggel és Orbán Lehel falufelöltsel – szinte egy óra sem kel-

a kopjafát, régi vallásunk és őskeresztény szimbólumaink sorát láthatjuk: molnár-gombot, az égi és a földi világ egységének jelét, az ősi székely napszimbólumot, a Jézus jel és az Andráskereszt együttesében.

A kopjafa elkészült viszont hátra volt még egy igen nehéz feladat. Hogyan juttassák el a súlyos cserefaoszlopot a vas tartószerkezetet, a felállításához szükséges kavicsot,

lett az ősi sírhantokat borító bozót kivágásához, a terület megtisztításához és a kopjafa betonalapzatba való állításához! Mindezt délután, a ledolgozott nyolcórás munkaidő után szabadidejük feláldozásával tették, így méltók arra, hogy az ő nevük is bekerüljön a krónikákba: Kulcsár Lajos, Lázár Boldizsár, Katona Benjámin, Birta Szabolcs és Rosztás Gergely.

Józsa András

Eredményesek voltak a taekwondo-versenyeken a szovátaiak

Mind megszokhattuk már, csupán éremesélyes sportolókkal indulunk mindig a nagy, országos megmérettetéseken. Most sem történt ez másként, a Szovátai Medve-tó Sportklub Taekwondo WTF Sasok szakosztálya öt sportolóval vett részt a Brassóban október 26-27-én megrendezett román kupán.

És nem eredménytelenül. A versenyekről rendre éremmel hazatérő „sasok” most is jól teljesítettek.

Formagyakorlatban aranyérmeket szereztek: László Botond, Nagy Henrietta, Nagy Szabolcs. Ezüstérmeket szerzett: Máté Miklós.

Küzdsben ketten léphetek fel a díjátadó pódiumra: Tófalvi Roland arany-, Nagy Henrietta ezüstéremért.

Mindeddig még nem volt a román kupán egyszerre négy bajnokunk. Gratulálunk nekik!

Máté Miklós

Fiatal, de ambíciós csapatunk, a szovátai Fehér Tigrisek tagjai részt vettek a Románia Kupán Brassóban, ahol a következő helyezéseket érték el:

1. hely: Fülöp István, Biró Szilvia;
2. hely: Birta Edina, Chirtes Alex;
3. hely: György Károly;
4. hely: Pop Florin;

Csapatunk összetettben az előkelő 6. helyezést érte el.

A Steaua Bukarest színeiben versenyző Fehér József Zsolt újra a dobogó legmagasabb fokára állt!

November 16-án immáron másodszerre szerveztük meg a White Tigers Kupát, ezúttal Szovátán. Csapatunk a régóta várt eredményt érte el, elsők lettünk, megelőzve olyan komoly hagyományokkal rendelkező csapatokat, mint Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, Szentegyháza, Gyimesfelsőlök, Csíkszentkirály vagy Gyergyócsomafalva.

1. hely: Hegyi Kriszta, Hegyi

Eduard, György Karcsika, Biró Szilvia, Pop Forin, Chirtes Alex, Tekeres Andi, Biró Enikő

2. hely: Tekeres Szilárd, Barabás Jácinta, Márton Brigi, Demény Bea, Popovici Nándor, Szócs Timi, Dezső Zsolt

3. hely: Szabó Szilárd, Birta Edina, Chirtes Stelian, Sükösd Zsolt, Fülöp István.

Fehér László

Jótekonysági koncert

A Szovátáról elszármazott, de szülővárosát el nem feledő Abo-di Nagy Blanka egy jótekonysági koncertet kezdeményezett a szovátai Szent József Gyermekotthon kis lakói megsegítésének szándékával, hogy a koncerten begyűlt összeggel szebbé váljon a karácsonyuk. Vele együtt lép fel – többek között – a szintén X-faktoros Ráduly Botond valamint a Sóvidék Kristályhangja címet nyert Rózsa Annamária is.

Helyszín: Domokos Kázmér Műv. ház; időpont: december 13. 19 óra.

Székely megemlékezés Csehországban és Napóleon kori hadijáték

2013. november 28 – december 1.

Program: November 28 – Indulás hajnalban Székelyföldről és érkezés este Pozsonyba.

November 29 – Pozsony megtekintése, este érkezés Brnünbe (Brno), városnézés.

November 30 – Austerlitz (Slavkov U Brna) város és a kastély meglátogatása (vásár), majd Európa legnagyobb Napóleon kori hadijátékának megtekintése, ahol 1200 kor-

hú egyenruhában és felszerelésben megjelenő hagyományörző a csata mozzanatait mutatja be, melyben 1500 székely esett el 1805. december 2-án (a székelyeket ma 50 budapesti hagyományörző játssza el). A rendezvényen jelen lesznek: francia, magyar, osztrák, cseh, orosz, lengyel és szlovák hagyományörzők. Este a székely tömegsír meg-

tekintése Telnice faluban és ünnepélyes megemlékezés a faluközpontban lévő székely emlékműnél csehországi magyarokkal, a cseh önkormányzat részvételével és magyarországi vendégekkel.

December 1 – A Pratzenehyi emlékmű és a csatát bemutató múzeum megtekintése, majd részvétel a nemzetközi megemlékezésen, amit a

francia tüzéség ágyúzása zár. Délben utazás haza.

Költség (út, szállás, étkezés egy része): kb. 370 lej. Jelentkezni november 23-ig lehet: 0747854706. Szervezők: Székelyföldi huszár és gyalogos hagyományörző csapatok.

Aki nem bírja az ágyúdörgést vagy a lovassági rohamokat testközelből, azt ott hagyjuk egy brünni házi sörfőzdében!

- Az utólag kapott jelzések alapján egyértelmű, hogy bizonyos feltételekkel a teljes román politikum is szívesen támogatta volna a Székelyek Nagy Menetelését. - Na ne mond! - Ha előzetesen egyeztetetek volna velük... <i>(folytatás a rejtvényben - Poén 1).</i> - Igen? - Ötletük is volt rá: Bors-tól... <i>(folytatás a rejtvényben - Poén 2).</i>	Készítette: Molnos Ferenc	A török atyja	Balfedezet az arany- csapatban	Ú,Ú,Ú	Kopasz	Ferde	Baal-... (Belzebub)	A hang tudomá- nya	... Ferenc, filmren- dező		
	Poén 1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	Pénzt jól beosztó	✓									
	Albert Károly	✓			Rejtvény Tiltószó	✓					
	Eszme	✓			✓	Orosz focista Tenger(ang)	✓				
Nincs tartalma	✓				✓	Búza egy- neműi Nitrogén	✓				
	Poén 2	Tell-esz- Szultán	Sír Elemző	✓	N Gyors- étterem	✓	✓	Bociétel Mutató- szó	✓		
A siető ide szedi a lábát	✓	✓	✓		✓		Nizza Rmdsz- szénátor	✓			
Japán pénz	✓			Sporteszköz Lyuk Sóvidéken	✓	Földből kibújik Olaszhon	✓				
Rendel- kezik fölötte	✓			✓	Rí Az entrópia jele (fiz.)	✓		A kiindu- ló pont Es	✓		
Felcsa- lizott horog	✓				✓			✓	Tova Szekál	✓	
Amely szemé- lyek	✓				Leves- tartó Oxigén	✓		ABC-vég Tonna	✓		
Amerigo ... szobrász	✓			Román teniszező Kabátféle	✓			✓		Kén Lyuk a jégen	
Ferenc	✓	Zamat RZR	✓	OIK (könyvtárfele) Labor röv.	✓			KLÉ A máj vándéka	✓		
A Himnusz zene- szerzője	✓	✓			Alfa Sétálni kezd	✓	Hozzájut Ama	✓			
Zseb jelzője lehet	✓				✓	Havas Mára- marosban Sulfur	✓				
Kórházi osztály	✓					✓				Liter	

ISSN 2069-0827

Felelős kiadó: Szóvata Város Polgármesteri Hivatala, Péter Ferenc polgármester
 Szerkeszti: Molnos Ferenc, Grafikai szerkesztő: Siklodi Zsolt
 Lapszámunk munkatársai: Angi Noémi, Dósa Márta, Fábian Róbert, Fehér László,
 Király Katalin, Kirilla Gyula, Kiss János, Máté Miklós, Nagy László,
 Samu Imola, Sebe Zoltán, Szabó Attila